

PRAKTIČNI SAVETI PRED POLAZAK NA PUT U INOSTRANSTVO
(šta vam je potrebno i šta treba znati u različitim situacijama u kojima se možete naći tokom boravka u inostranstvu)

OPŠTE PREPORUKE PRE POLASKA NA PUT:

Pre polaska obavezno proveriti:

- da li vam je pasoš važeći
- da li je pasoš viziran, ukoliko putujete u državu za koju Vam je viza potrebna
- da li imate druge dokumente koje Vam mogu zatražiti pogranični organi države u koju putujete
- da li je potrebna vakcinacija protiv određenih bolesti, ukoliko putujete u države za koje je neophodna vakcinacija ili na tropske ili slične destinacije

Preporučujemo:

- da fotokopirate prvu stranicu pasoša i lične karte, kao i da ne držite sva dokumenta na jednom mestu (ovo može biti od važnosti ukoliko se desi da izgubite pasoš ili budete pokradeni)
- da se obavezno zdravstveno osigurate kod ovlašćenih osiguravajućih društava za period ukupnog planiranog boravka u inostranstvu (ovo je posebno značajno ukoliko bi tokom Vašeg putovanja došlo do povređivanja ili potrebe da Vam se ukaže hitna medicinska zaštita)
- na internet stranicama Ministarstva spoljnih poslova R.Srbije pronaći telefonske brojeve i elektronsku adresu diplomatsko-konzularnog predstavništva R.Srbije, najbližeg destinaciji na koju ste se uputili (možda Vam zatreba) /link/

PREPORUKE ZA PUTOVANJA U ŠENGENSKI PROSTOR

Pogranični organi Vam, pored važećeg biometrijskog pasoša, na uvid mogu zatražiti i:

- odgovarajući iznos finansijskih sredstava koji odgovara planiranoj dužini boravka u šengenskom prostoru ili kreditnu karticu,
- vaučer turističke agencije za turistička putovanja
- rezervaciju hotela ili potvrdu o privatnoj adresi na kojoj ćete boraviti,
- pozivno pismo (izjava državljanina ili lica sa odobrenim boravkom u nekoj od zemalja članica Šengenskog sporazuma), kada je reč o privatnoj poseti
- pozivno pismo firme, potvrda o učešću na seminaru, sajmu, kongresu i sl., ukoliko se radi o poslovnom putovanju
- mogu se zatražiti i drugi podaci koji se prilikom prelaska granice učine značajnim za potvrdu svrsishodnosti i opravdanosti putovanja.

Skrećemo pažnju da ulazak u šengenski prostor svakako neće biti odobren licima koja predstavljaju opasnost za javni red i mir, javno zdravlje i unutrašnju bezbednost, kao i licima koja se, po bilo kom osnovu nalaze na listama zabrane ulaska u neku od zemalja članica Šengenskog sporazuma.

PREPORUKE ZA PUTOVANJA

Uredbom Vlade Republike Srbije od 02.06.2011. godine propisano je da policijski službenici granične policije R. Srbije mogu, prilikom putovanja naših državljana u inostranstvo, pored važećeg biometrijskog pasoša ili druge važeće putne isprave, tražiti na uvid i druga dokumenta:

- potvrdu o rezervaciji hotela ili vaučer turističke agencije;
- pozivno pismo privatnog ili pravnog lica u inostranstvu;
- putno osiguranje;
- povratnu prevoznu kartu;
- dokaz o posedovanju dovoljno sredstava za izdržavanje tokom boravka u inostranstvu (novac, platne kartice, čekovi);
- druge dokaze, pozive ili potvrde u pogledu svrhe putovanja.

Ista dokumenta, kao i neka druga, mogu zatražiti na uvid i pogranični organi država u koje putujete. Iznos novca koji se traži na uvid prilikom pogranične kontrole, razlikuje se od zemlje do zemlje.

Pre polaska na put, savetujemo vam da obavezno proverite sve uslove ulaska u državu u koju ste se uputili **preko zvaničnih sajtova njihovih državnih organa ili diplomatsko-konzularnih predstavništava u Srbiji**. Posebnu pažnju treba obratiti na carinske propise, kako se ne bi nehotice načinio prekršaj koji povlači odgovarajući postupak i kaznu. Isto se odnosi i na propise o bezbednosti saobraćaja.

Radi orijentacije, navodimo pravila EU koja se odnose na unošenje roba u putničkom saobraćaju za državljane država koje sa graniče sa EU:

Bez prijavljivanja se može uneti iznos **do 10.000 evra**.

Akcizne robe (piće, cigarete, gorivo) mogu unositi samo lica **starija od 17 godina**, i to u sledećim količinama:

Alkoholna pića:

- 0,5 l pića do 22% alkohola;
- 0,5 l vina;
- 2 l piva.

Duvanski proizvodi:

- 40 cigareta (ako se prelazi granica na kopnu), odnosno 200 cigareta (ako se prelazi granica na aerodromu);

- 20 cigarilosa (ako se prelazi granica na kopnu), odnosno 100 cigarilosa (ako se prelazi granica na aerodromu);
- 10 cigara (ako se prelazi granica na kopnu), odnosno 50 cigara (ako se prelazi granica na aerodromu);
- 50 grama duvana (ako se prelazi granica na kopnu), odnosno 250 duvana (ako se prelazi granica na aerodromu).

Gorivo

Pored goriva koje je u rezervoaru, moguće je uneti kantu sa najviše 10 1 goriva.

Lekovi se mogu unositi samo u količinama dovoljnim za ličnu upotrebu za vreme predviđenog boravka ili tranzita. Pojedine države u okruženju, koje još uvek nisu članice EU (na pr. Hrvatska), traže na uvid i lekarske recepte.

Vrednost robe za nekomercijalnu upotrebu ne sme da pređe iznos od **300** evra ako se prelazi granica na kopnu, odnosno **430** evra ako se prelazi granica na aerodromu. Za lica mlađa od 15 godina, vrednost robe ne sme da pređe **150** evra.

Kućni ljubimci se mogu privremeno unositi pod uslovom da mogu da se identifikuju preko čipa ili pečata, da imaju potvrdu o zdravstvenom stanju i dokaz da su vakcinisani protiv besnila.

Zabranjeno je unošenje mesa i mleka, kao i mesnih i mlečnih proizvoda čije je poreklo izvan EU.

Zabranjeno je unošenje vrsta i proizvoda sa liste Cites, kao što su slonovača, krokodilska koža, korali i dr. Više podataka na www.cites.org

Detaljnija obaveštenja koje se odnose na uslove ulaska, zdravstvene prilike, bezbednost, transport, smeštaj i dr. možete naći na ovom sajtu, u Informatoru za putovanja koji sadrži rubrike za veliki broj država. Ipak, **naglašavamo da potpune informacije mogu pružiti samo organi država u koje putujete, pa preporučujemo da pre polaska na put obavezno konsultujete njihova diplomatsko-konzularna predstavništva ili zvanične sajtove.**

NAŽALOST, MOGUĆE JE DA TOKOM PUTOVANJA DOĐE DO RAZLIČITIH NEPREDVIĐENIH SITUACIJA, U KOJIMA JE POTREBNO BLAGOVREMENO I NA PRAVI NAČIN REAGOVATI. EVO NEKOLIKO PRAKTIČNIH SAVETA:

UKOLIKO NASTUPI SMRT OSOBE SA KOJOM PUTUJETE:

- Pozovite hitnu pomoć;
- Pozovite policiju kako bi se izvršio uviđaj;
- Potrudite se da pronađete pasoš preminulog;
- Ukoliko je pasoš iz bilo kog razloga nedostupan ili je uništen. obezbedite da Vam rođaci ili prijatelji najbržom vezom (DHL ili faksom) dostave izvod iz matične knjige rođenih i Uverenje o državljanstvo preminulog;
- U roku od 24 sata od smrtnog slučaja, obavestite kol-centar osiguravajućeg društva kod koga je preminuli bio osiguran (ovo je od velike važnosti zbog pokrivanja troškova prenosa posmrtnih ostataka i naknade štete kada su za to ispunjeni uslovi);
- Budite u kontaktu sa tur-operaterom agencije posredstvom koje ste otputovali na destinaciju, obično su od velike pomoći u ovakvim situacijama (ukoliko ste otputovali posredstvom turističke agencije).
- Ukoliko preminuli nije imao putno osiguranje ili se prema osiguravajućem društvu nije reagovalo na vreme, takva situacija postaje ozbiljan problem za njegovu porodicu. Svi troškovi padaju na teret porodice. Vodite o ovome računa, jer država nema nikakvih obaveza u ovakvoj situaciji, niti Vam može pomoći;
- Obavestite najbliže diplomatsko-konzularno predstavništvo, koje će Vam dati detaljnija uputstva po pitanju organizacije transporta, kontakta sa pogrebnim zavodom i izrade potrebne dokumentacije za transport posmrtnih ostataka, (ovo je bitno kako bi ste povezali osiguravajuće društvo sa našim diplomatsko-konzularnim predstavništvom) /link/;

U SLUČAJU POVREDE ILI POTREBE ZA HITNOM MEDICINSKOM ZAŠTITOM:

- U roku od 24 sata od nastanka nemilog događaja, obavestite a ne i kol-centar osiguravajućeg društva kod koga je preminuli - nastradali bio osiguran (ovo je bitno zbog pokrivanja troškova lečenja i hospitalizacije, kao i prevoza povređenog-lečenog nazad u R.Srbiju, kada se za to steknu uslovi);
- Ukoliko se ispostavi da povređeni ili lice na medicinskom tretmanu mora ostati u bolnici duži period od perioda na koji mu je odobrena viza ili će boravak u bolnici biti duži od perioda u kome je u zemlji, gde se nemio događaj desio, bio moguć boravak bez vize (npr. bolest ili povreda su se desile 85. dana boravka u Šengen zoni, a bez vize je moguće boraviti do 90 dana), potrebno je da sa odgovarajućom medicnskom dokumentacijom bolesnog-unesrećenog odete u policiju za strance (najkasnije u toku trajanja vize ili bezviznog režima) i zatražite produženje vize ili odobrenje za dalji boravak usled novonastalih okolnosti. Ovo je važno zbog toga što će , ukoliko dođe do prekoračenja vize ili probijanja dozvoljenog bezviznog boravka, povređeni-unesrećeni biti kažnjen, ne malim novčanim iznosom i mogućom zabranom ponovnog ulaska u dotičnu zemlju. Nažalost, administracija je neumoljiva i o ovome svakako treba voditi računa;
- Ukoliko se radi o maloletnom detetu, posebno maloj deci ili starim licima, verovatno je da će tokom lečenja biti potrebno prisustvo roditelja ili bliskog srodnika. U ovakvoj situaciji postupiti kao i za samog povređenog-unesrećenog i na osnovu njegove medicnske dokumentacije zatražiti produženje vize ili

- dozvole boravka za roditelja ili bliskog srodnika u policiji za strance. Potrebno je prilikom podnošenja ovakvog zahteva podneti i dokaz o srodstvu;
- Budite u kontaktu sa tur-operaterom agencije posredstvom koje ste otputovali na destinaciju, obično su od velike pomoći u ovakvim situacijama;
  - Ukoliko unesrećeni nije imao putno osiguranje ili se prema osiguravajućem društvu nije reagovalo na vreme, takva situacija postaje ozbiljan problem za unesrećenog i njegovu porodicu. Svi troškovi padaju na teret porodice, odnosno unesrećenog. Vodite o ovome računa, jer država nema nikakvih obaveza u ovakvoj situaciji, niti Vam može pomoći;
  - Obavestiti najbliže diplomatsko-konzularno predstavništvo, koje će vam dati adresu policije za strance i druga praktična uputstva. /link/;

U SLUČAJU ELEMENTARNIH NEPOGODA, NEREDA, PROGLAŠENJA VANREDNOG STANJA U ZEMLJI DESTINACIJE, IZBIJANJA RATNIH SUKOBA I SLIČNIH NEMILIH DOGAĐAJA:

- Pod pretpostavkom da su svi članovi Vaše porodice koji su sa Vama krenuli na put živi i zdravi i da imate sa sobom Vaše putne isprave, potrebno je da se najhitnije javite našem najbližem diplomatsko-konzularnom predstavništvu, koje će Vam dati uputstvo za dalje postupanje i uputiti Vas kako da se najbrže i najlakše evakuišete iz ugrožene zone. /link/;
- Ukoliko u ugroženoj zoni zemlje destinacije, nema našeg diplomatsko-konzularnog predstavništva, javite se najbližem predstavništvu neke strane zemlje i zatražite pomoć (gledajte, ako je moguće, da to bude predstavništvo zemlje koja je u bliskim i prijateljskim odnosima sa R.Srbijom. Sigurno će Vam pre izaći u susret);
- Ukoliko nije ugrožena cela teritorija zemlje Vaše destinacije, učinite sve da, ukoliko je to moguće, napustite ugroženo područje i prebacite se u sigurnije delove zemlje;
- Kontaktirajte vašeg tur-operatera, ukoliko ste na destinaciju otišli posredstvom turističke agencije. U obavezi je da Vam organizuje efikasnu evakuaciju, ukoliko je to ikako moguće;
- U slučaju da je prilikom vanredne situacije došlo do smrtnog slučaja ili povređivanja, postupite na način kako je to opisano u poglavljima koja odnose na ove situacije;
- Ukoliko je došlo do gubitka ili nestanka putne isprave u opisanim vanrednim situacijama, javite se najbližem diplomatsko-konzularnom predstavništvu R.Srbije, radi prevazilaženja nastale situacije. Ova situacija može biti vrlo teška za Vaš status, zbog čega još jednom podsećamo koliko je važno da prilikom evakuacije ili hitnog napuštanja određene teritorije kod sebe imate bilo kakav identifikacioni dokument, bar za jednog punoletnog člana porodice (držati razdvojene pasoše od ličnih karata, može se desiti da su pasoši na recepciji hotela koji je srušen, potopljen ili zapaljen, pa je dobro za takav slučaj kod sebe imati bar ličnu kartu ili vozačku dozvolu);

U SLUČAJU KRAĐE ILI GUBITKA DOKUMENATA I NOVCA:

Bez validnog dokumenta nije moguće nastaviti putovanje, niti se vratiti u R.Srbiju. Zbog toga, ukoliko se desi da budete pokradeni ili izgubite dokumenta, platne kartice i novac, potrebno je:

- Da o krađi, odnosno nestanku, dokumenta (pasoša, lične karte i vozačke dozvole) prvo obavestite policiju zemlje u kojoj se nalazite i od njih zatražite da Vam izdaju potvrdu da ste prijavili gubitak, odnosno krađu. Vodite računa da u određenom broju zemalja neće izdati takvu potvrdu, ukoliko ne snate broj pasoša, odnosno lične karte ili vozačke dozvole, pa je potrebno da kod sebe imate fotokopiju dokumenta ili da bar znate broj dokumenta čiji nestanak ili krađu prijavljujete;
- Po dobijanju potvrde iz policijske stanice o prijavi nestanka ili krađe, bilo bi dobro da kod sebe imate bar ličnu kartu ili vozačku dozvolu, ukoliko Vam je ukraden ili izgubljen pasoš. Ovo je bitno kod identifikacije u našem najbližem diplomatsko-konzularnom predstavništvu radi izdavanja putnog lista, s kojim se možete vratiti u Republiku Srbiju. Podsećamo da sa putnim listom ne možete putovati u druge zemlje jer on važi samo za povratak u Srbiju. /link/ šta je sve potrebno za dobijanje putnog lista;
- U slučaju da ste na putovanje otišli kopnenim putem i da se kopnenim putem i vraćate (recimo bili ste u šoping u Italiji i vraćate se automobilom ili autobusom preko Hrvatske), vodite računa da Vam je za određene zemlje na putni list potrebna viza. U većini zemalja sa kojima imamo bezvizni režim on ne važi za putne listove, pa je potrebno da, pre povratka u Srbiju, pribavite vize zemalja kroz koje ćete tranzitirati. /link/ vizni režim inostranstva prema R.Srbiji;
- Prijavite Vašoj banci i stornirajte nesatale/ukradene platne kartice. Učinite to odmah pošto primetite njihov nestanak, zakašnjenje Vas može skupo koštati;
- Ne brinite se, ukoliko ste ostali bez sredstava i nemate novca da se vratite u zemlju, postoji način da vaša rodbina ili prijatelji uplate novac na račun našeg diplomatsko-konzularnog predstavništva, koje će vam isti isplatiti na ruke. Uputite vaeše rođake ili prijatelje da se tim povodom obrate Ministarstvu spoljnih poslova u Beogradu, gde će im dati preciznu informaciju kako da Vam dostave novac;

NA OVOM MESTU SU OBRADENE I OPISANE NEKE NAJČEŠĆIH I KOMPLIKOVANIH ŽIVOTNIH SITUACIJA, PA SE UNAPRED IZVINJAVAMO AKO NEKA SITUACIJA KOJU VI SMATRATE VAŽNOM, NIJE NAŠLA MESTO U OVOM KRATKOM PRIRUČNIKU.

NAŠA DIPLOMATSKO-KONZULARNA PREDSTAVNIŠTVA STOJE VAM NA RASPOLAGANJU ZA SVA DODATNA PITANJA IZ OVIH I DRUGIH OBLASTI I UČINIĆE SVE IZ SVOJE NADLEŽNOSTI I U OKVIRU SVOJIH MOĆI, KAKOBI VAM POMOGLI U SVIM NEPRIJATNIM SITUACIJAMA.

Konzularni tim Ministarstva spoljnih poslova Vam želi srećan put i prijatan boravak u inostranstvu u nadi da Vam se ni jedna od opisanih ili sličnih situacija neće dogoditi.

